

Спецификација предмета за књигу предмета			
Студијски програм		Докторске академске студије права	
Изборно подручје (модул)		Сви модули	
Врста и ниво студија		Докторске академске студије	
Назив предмета		Методологија правних наука	
Наставник (за предавања)		Проф. др Марко Трајковић Проф. др Славиша Ковачевић	
Наставник/сарадник (за вежбе)			
Наставник/сарадник (за ДОН)			
Број ЕСПБ	12	Статус предмета (обавезни/изборни)	Обавезни
Услов			
Циљ предмета	Циљ предмета је изучавање и упознавање студената методама који се употребљавају у бављењу правом, било теоријско-сазнајном, било практичном, односно методама ставарања и остварења права. Такође, циљ Методологије правних наука су оспособљавање студената докторских студија права за израду докторске дисертације, семинарских радова, научних чланака и презентацију резултата научно-истраживачког рада.		
Исход предмета	<p>Овладавање методама права, односно методама сазнања права и методама практичног бављења правом (методе правне технике, техничко правне методе). Даље, ваљало би ове методе набројати, описати и прихватити као део укупног знања правне науке, утврдити њихове међусобне везе с другим појавама, те описати и објаснити њихов развој, и у мери која је могућа, оценити њихову вредност.</p> <p>Очекује се да савладавањем програма студент може успешно да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. овлада принципима и инструментима објективног, прецизног, 2. систематизованог, објективног и поузданог научног мишљења и сазнавања права; 3. да схвати и разуме основне методолошке правце и приступе истраживања у праву и, и сходно томе, оспособи се за теоријска и методолошка емпиријска истраживања, посебно, за израду и реализацију научно-истраживачких пројеката 4. да овлада методологијом израде докторске дисертације, семинарских радова и научних чланака. 		
Садржај предмета			
<p>Садржај предмета обухвата изучавање појма, предмета и односа методологије права према другим дисциплинама и њен историјски развој; изучавање појма и врста метода сазнања права: филозофски метод сазнања права (методи чијом употребом се добијени искази доказују и методи чијом употребом се добијени искази не доказују); научни метод сазнања права (самостални научни методи сазнања права: реални методи и идеални методи и несамостални научни методи сазнања права); изучавање техничких метода права и то правне технике најпре, а потом метода сазнања права и метода примене права. Други део Методологије правних наука обухвата: Процес научно-истраживачког рада. Одређење предмета истраживања. Хипотетички оквир истраживања. Прикупљање, сређивање и контрола података. Презентација научно-истраживачких резултата. Методологија израде семинарских радова и докторске дисертације.</p>			

Теоријска настава	Теоријске концепције истраживања. Логичке и епистемолошке основе истраживања. Основне, опште и посебне методе у правним наукама. Предмет и циљ истраживања. Теоријска и емпиријска истраживања. Хипотетички оквир истраживања са индикаторима. Емпиријски методи истраживања и прикупљања, сређивања и обраде података. Извештај о резултатима истраживања.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Теренски истраживачки рад: посматрање и истраживање. Претраживање библиографије и истраживане базе података. Практичне вежбе постављања хипотеза и индикатора. Практичне вежбе израде узорка. Израда анкете и интервјуа.			
Литература				
1	Радомир Д. Лукић, <i>Методологија права</i> , Научна књига, Београд 1977, и сва			
2	Стеван Врачар, <i>Преиспитивање правне методологије, наговештаји државно-правног интегралитета</i> , Београд, 1994.			
3	Ђуро Шушњић, <i>Методологија</i> , Чигоја, Београд, 1999. године			
4	Л. Кумба и Џ. Кокинг, <i>Методологија израде научног текста</i> , Подгорица, 2003.			
5	Синиша Новаковић, <i>Хипотезе и сазнања</i> , Београд, 1974.			
6.	С. Мозер, <i>Анкетирање у истраживању друштвених појава</i> , Београд, 1962.			
7.	<i>Практикум за научноистраживачки рад</i> (сабрани материјал за наставу и припрему испита), Ниш, 2013.			
8.	У складу са темом, биће препоручени други извори, корисна литература и интернет сајтови.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
30				
Методе извођења наставе	Предавања; Вежбе; Часови семинара (презентација и дискусија семинарских радова студената); Индивидуалне консултације; Истраживачки рад студената на решавању конкретних правно-етичких проблема и питања.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	0-20	писмени испит		
практична настава	0-20	усмени испит		54-100
колоквијуми				
семинари	0-14			
Списак тема по недељама				
1		Појам методологије, појам метода, појам метода, појам и врсте методологије права, примена реалних		

			метода за сазнање и оцењивање правних метода.	
2			Појам и врсте метода сазнања права, филозофски методи сазнања права (методи чијом употребом се добијени искази доказују и методи чијом употребом се добијени искази не доказују).	
3			Појам и врсте научним метода сазнања права, самостални научни методи (реални методи).	
4			Психолошки методи и право, социолошки методи и право.	
5			Идеални методи: догматички и нормативни метод и несамостални научни методи сазнања права (историјски метод и упоредноправни метод).	
6			Појам правне технике.	
7			Методи стварања права (спонтано стварање права, свесно-планско стварање права, правни облик).	
8			Методи примене права	
9			Циљеви и степен научног истраживања: научна дескрипција, класификација и типологизација, научно објашњење и разумевање, научно предвиђање и научно откриће	
10			Концептуализација истраживања: теоријско и емпиријско заснивање и избор теме истраживања. Нацрт научне замисли: одређивање предмета истраживања и формулација истраживачког проблема	
11			Хипотетички оквир: израда хипотеза: опште посебне и појединачне хипотезе. Индикатори.	
12			Опетативне методе прикупљања података. Сређивање, обрада и контрола података.	
13			Презентација резултата истраживања. Систематика, језик и стил презентације. Јавна одбрана резултата истраживања.	
14			Методологија израде докторске дисертације. Избор и формулација теме. Прикупљање и избор литературе. Теоријско и емпиријско истраживање. Логичка структура и садржај дисертације.	
15			Рекапитулација. Анализа. Евалуација.	